

2026 METŲ VEIKLOS PLANAS

Gerbiamieji,

Valstybės kontrolė – nepriklausoma aukščiausioji audito ir nepriklausoma fiskalinė institucija, atskaitinga Seimui. Mūsų konstitucinė pareiga – vertinti, kaip valstybėje valdomi viešieji išteklių ir kaip formuojama bei įgyvendinama biudžeto politika. Siekiame, kad kiekvienas sprendimas stiprintų valstybės finansinį stabilumą, institucijų patikimumą ir visuomenės pasitikėjimą viešuoju sektoriumi.

2026 metų veiklos planą rengėme kaip konkretų atsaką į svarbiausius šių dienų iššūkius. Mūsų tikslas – pateikti rekomendacijas, kurios padėtų spręsti realias, žmonių gerovei įtaką darančias problemas.

Valstybės kontrolės vaidmuo tapo ypač svarbus mūsų valstybei susidūrus su būtinybe stiprinti savo gynybinius pajėgumus ir priimti sprendimus, nuo kurių tiesiogiai priklauso visuomenės interesai ir žmonių saugumas. Šioje įtemptoje geopolitinėje ir fiskalinėje aplinkoje jaučiame ypatingą pareigą užtikrinti, kad būtų išlaikyta viešųjų finansų drausmė, skaidrumas ir aiški atskaitomybė. Be fiskalinės institucijos išvadų, visuomenei pristatysime ir suplanuotų auditų rezultatus. Ši nepriklausoma, faktais pagrįsta informacija taps tvirtu pagrindu priimti geresnius valstybės sprendimus.

Sudarydami veiklos planą, įtraukėme ir temas, kurios ne mažiau svarbios ilgalaikiai visuomenės gerovei ir valstybės atsparumui. Tai – auditai ir vertinimai švietimo, sveikatos apsaugos ir infrastruktūros srityse, kur sprendimų kokybė turi tiesioginį poveikį kasdieniam gyvenimui.

Viešojo sektoriaus efektyvumas šiandien neatsiejamas nuo skaitmenizacijos, todėl audituodami ir vertindami dėmesį skirsime IT sistemoms ir duomenų naudojimui. Kad galėtume profesionaliai vertinti modernėjančią valstybę, privalome ir patys būti inovacijų priešakyje – nuolat investuojame į savo

kompetencijas ir diegiame inovatyvius audito įrankius.

Vertę visuomenei didiname ir per tarptautinę partnerystę INTOSAI, taip pat EUROSAI ir EBPO tinkluose. Kartu su kitomis aukščiausiosios audito institucijomis atliksime regiono strateginio projekto „Rail Baltica“ ir „Natura 2000“ įsipareigojimų vykdymo auditus.

Partnerystė su savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis leis nuodugniau įvertinti neformaliojo švietimo situaciją Lietuvoje, atsižvelgiant į skirtingas savivaldybių praktikas, ir pateikti tikslingesnes rekomendacijas.

2026 metais esame suplanavę parengti 31 produktą, tęsime jau pradėtus darbus ir pradėsime 26 naujus. Atliktų darbų rezultatus pristatysime viešai ir pateiksime juos parlamentinei kontrolei, užtikrindami skaidrumą ir atskaitomybę.

Atliksime nuolatinį pasirinktų viešojo sektoriaus rizikų vertinimą. Tai leis mums ne tik fiksuoti faktus, bet ir veikti prevenciškai – signalizuoti iš anksto apie kylančias problemas ir taip stiprinti valstybės valdymo kokybę.

Būdami nepriklausomi, darbotvarkę formuojame savarankiškai, todėl esame pasirengę operatyviai reaguoti į pokyčius ir telkti dėmesį ten, kur galime sukurti didžiausią poveikį valstybei.

Irena Segalovičienė
Valstybės kontrolierė

TURINYS

I. SKYRIUS. PRIORITETINĖS KRYPTYS	4
II. SKYRIUS. VALSTYBINIS AUDITAS.....	5
FINANSINIAI AUDITAI.....	5
ATITIKTIES AUDITAI	6
VEIKLOS AUDITAI	7
III. SKYRIUS. NEPRIKLAUSOMOS FISKALINĖS INSTITUCIJOS IŠVADOS	8
IV. SKYRIUS. VERTINIMAI IR KITI DARBAI.....	9
V. SKYRIUS. STEBIMOS RIZIKOS	12
1 PRIEDAS. FINANSINIŲ AUDITŲ OBJEKTŲ APRAŠYMAI	16
2 PRIEDAS. ATITIKTIES AUDITŲ OBJEKTŲ APRAŠYMAI.....	18
3 PRIEDAS. VEIKLOS AUDITŲ OBJEKTŲ APRAŠYMAI	19

I. SKYRIUS

PRIORITETINĖS KRYPTYS

Įgyvendindami aukščiausiosios audito ir fiskalinės institucijų misiją ir vadovaudamiesi profesiniais standartais nuolat analizuojame viešųjų finansų naudojimą, viešojo sektoriaus veiklą, jos rodiklių pasiekimus. Rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, analizės rezultatus, bendradarbiavimą su viešojo sektoriaus institucijomis, nevyriausybėmis organizacijomis ir akademinė bendruomene leidžia mums įvardyti veiklos kryptis, kuriose būtini esminiai pokyčiai, ir atitinkamai sutelkti turimus išteklius.

Į Valstybės kontrolės metinį veiklos planą įtraukiamos įstatymais numatytos veiklos ir temos, parinktos atsižvelgus į problemų svarbą valstybės strateginių tikslų įgyvendinimui ir geopolitinius iššūkius, įvertinus rizikos mastą valdomų išteklių dydžiui, įsiklausius į viešojo sektoriaus institucijų ir nevyriausybinių organizacijų rekomendacijas, taip pat į stebimų problemų aktualumą ir galimybes jas išnagrinėti audito metodais.

Sudėtinga geopolitinė situacija skatina viešąjį sektorių imtis strategiškai svarbių, daug išteklių reikalaujančių veiklų. Sudarydami 2026 m. veiklos planą orientavomės į sritis, darančias tiesioginį poveikį valstybės ekonominiam ir socialiniam stabilumui ir žmonių kasdinei gerovei. Šioms sritims suplanuota skirti beveik 40 proc. 2026 m. valstybės biudžeto.

Gynyba – Krašto apsaugos ministerijos finansavimas 2026 m. auga iki 4,79 mlrd. Eur, arba 5,38 proc. bendrojo vidaus produkto. 2026 m. gynybai skiriama 43 proc. daugiau lėšų, palyginti su 2025 m., ir tai yra didžiausias šiai sričiai skiriamas finansavimas per visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Ypač svarbu užtikrinti teisėtą ir efektyvų gynybos biudžeto valdymą, skaidrius įsigijimus, kokybišką infrastruktūros projektų valdymą ir sisteminių finansų planavimą.

Švietimas – 2026 m. valstybės ir savivaldybių asignavimai švietimui viršija 5 mlrd. Eur ir bus puse milijardo didesni nei 2025 metais. Švietimo išlaidų dalis nuo BVP 2026 m. sudarys 5,7 proc. Visuomenės socialinis atsparumas ir kultūra ugdomi nuo pirmųjų švietimo sistemos etapų, todėl svarbu užtikrinti mokymo ir mokslo kokybę. Efektyvus investavimas į švietimą ir šios sistemos stiprinimas būtinas, kad ekonomika būtų aukštos pridėtinės vertės ir stiprinanti inovacijų potencialą.

Sveikatos apsauga – sveikatos paslaugų prieinamumas ir jų kokybė išlieka aktualūs visiems Lietuvos gyventojams. Vėluojančios įgyvendinti rekomendacijos paskatino skirti daugiau dėmesio šiai sričiai.

Infrastruktūra – transporto, ryšių, energijos, šilumos ir vandens tiekimo įrenginių bei institucijų, kurios organizuotai tenkina žmonių poreikius teisės, socialinės apsaugos, lavinimo ir švietimo, kultūros, socialinės globos ir sveikatos apsaugos, gyvenamųjų namų statybos ir kitose srityse, visuma būtina kasdinei gyventojų veiklai. Gerai veikianti šalies infrastruktūra ne tik suteikia kasdienes paslaugas, bet ir padeda išvengti krizių ar į jas greitai reaguoti.

Daugiau nei pusė mūsų išteklių skiriama konkreitiems įstatymais pavestiems auditams, vertinimams ir fiskalinės institucijos išvadoms pateikti. Kiti auditai Valstybės kontrolės metiniame veiklos plane numatomi taip, kad būtų nustatytos reikšmingiausios viešojo sektoriaus rizikos. Siekiame, kad daugiau nei pusė kitų veiklų, kurioms taikoma rizika grįsta auditų ir vertinimų objektų atranka, atitiktų mūsų išskirtas prioritетines kryptis ir taip sukurtų didžiausią poveikį. 2026 m. 61 proc. atrinktų auditų ir vertinimų yra orientuoti į problemų prioritетinėse veiklos kryptyse nagrinėjimą.

II. SKYRIUS

VALSTYBINIS AUDITAS

PIRMASIS SKIRSNIS

FINANSINIAI AUDITAI

Finansinis auditas yra valstybinio audito tipas, kai vertinami audituojamo subjekto metinių ataskaitų rinkinių duomenys ir pareiškama nepriklausoma auditoriaus nuomonė. Atliekame metinių ataskaitų rinkinių, dėl kurių teisės aktų nustatyta tvarka privalome pateikti audito išvadą ir ataskaitą, finansinius auditus. Kiekvienais metais įvertiname, ar metiniuose (konsoliduotųjų) finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų.

1 lentelė

2026 m.
planuojami
baigti
finansiniai
auditai

Audito objektas

1. 2025 m. nacionalinis ataskaitų rinkinys
2. 2025 m. valstybės ataskaitų rinkinys
3. 2025 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo ataskaitų rinkinys
4. 2025 m. valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinys
5. 2025 m. Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys
6. 2025 m. Valstybės gynybos fondo ataskaitų rinkinys

2 lentelė

2027 m.
planuojami
baigti
finansiniai
auditai

Audito objektas

1. 2026 m. nacionalinis ataskaitų rinkinys
2. 2026 m. valstybės ataskaitų rinkinys
3. 2026 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo ataskaitų rinkinys
4. 2026 m. valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinys
5. 2026 m. Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys

Detaliau valstybinio audito objektai aprašyti [1 priede.](#)

ANTRASIS SKIRSNIS

ATITIKTIES AUDITAI

Atitikties auditų metu, remiantis teisėtumo ir tinkamumo kriterijais, vertinama audituojamo vieno ar kelių subjektų veiklos atitiktis teisės aktų ir (ar) kitiems reikalavimams. Audito metu gali būti pareiškama nepriklausoma auditoriaus nuomonė.

3 lentelė

	Audito objektas	Sritis
2026 m. planuojami baigti atitikties auditai	1. Valstybės rezervo sudarymas, kaupimas ir tvarkymas 	Valstybės saugumas ir gynyba

4 lentelė

	Audito objektas	Sritis
2027 m. planuojami baigti atitikties auditai	1. Projektų, finansuojamų iš valstybės biudžeto asignavimų (be ES paramos) projektiniu (atrankos) būdu, administravimas ir įgyvendinimas	Viešieji finansai ir oficialioji statistika

Detaliau valstybinio audito objektai aprašyti [2 priede](#).

TREČIASIS SKIRSNIS

VEIKLOS AUDITAI

Veiklos auditų metu, remiantis ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, vertinama vienos ar kelių institucijų veikla, tam tikros (-ų) institucijos (-ų) veiklos dalys ar vykdomos programos, sistema. Kiekvieno audito metu siekiama atskleisti veiklos tobulinimo galimybes ir pateikti rekomendacijas.

5 lentelė

2026 m. planuojami baigti veiklos auditai	Audito objektas		Sritis
	1.	Ginkluotės ir karinės įrangos įsigijimai	
2.	2021–2025 m. krašto apsaugos sistemai skirtos lėšos prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti		
3.	Infrastruktūros projekto įgyvendinimo Rūdninkų kariniame poligone valdymas		Švietimas, mokslas ir sportas
4.	Krašto apsaugos sistemos finansų valdymas		
5.	Švietimo pagalba mokyklose		
6.	Švietimo pokyčių planavimo ir įgyvendinimo veiksmingumas užtikrinant sąlygas mokinių pasiekimams		Informacinių išteklių valdymas
7.	Sveikatos apsaugos srities informacinių išteklių valdymas		
8.	VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų veikla ir finansų valdymas		Sveikatos apsauga
9.	Verslo inovacijų skatinimo sistema		Ekonomikos konkurencingumas
10.	Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas		Energetika
11.	Aktyvaus senėjimo skatinimas		Socialinė apsauga ir užimtumas

6 lentelė

2027 m. planuojami baigti veiklos auditai	Audito objektas		Sritis
	1.	Lietuvos kariuomenės logistikos valdymas	
2.	Viešojo saugumo statutinių įstaigų tarnybos formavimas ir pareigūnų aprūpinimas būtinomis jų funkcijoms atlikti priemonėmis		Viešasis saugumas
3.	Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų fizinės apsaugos organizavimas		
4.	Neformaliojo vaikų švietimo sistema		Švietimas, mokslas ir sportas
5.	Projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimas		Transportas ir ryšiai
6.	Biologinės įvairovės apsauga ir miškų atsparumo klimato kaitai didinimas		Aplinka, miškai ir klimato kaita

Detaliau valstybinio audito objektai aprašyti [3 priede](#).

III. SKYRIUS

NEPRIKLAUSOMOS FISKALINĖS INSTITUCIJOS IŠVADOS

Vykdydami Fiskalinės valdysenos įstatyme nustatytas nepriklausomos fiskalinės institucijos funkcijas, kiekvienais metais rengiame Valstybės kontrolės įstatyme numatytas išvadas ir atliekame fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi stebėseną.

7 lentelė

	Išvada / ataskaita
Nepriklausomos fiskalinės institucijos išvados	<p>1. 2026–2029 m. ekonominės raidos scenarijaus išvada (2026 m. kovas)</p> <p>Įvertinsime Finansų ministerijos parengtą ir viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų ir parengsime išvadą dėl jo tvirtinimo ar netvirtinimo bei pateiksime savo makroekonominės prognozes.</p>
	<p>2. Metinės pažangos ataskaitos vertinimas</p> <p>Pateiksime išvadą dėl pastarųjų pasibaigusių metų faktinių valdžios sektoriaus finansų duomenų atitikties fiskalinės drausmės taisyklėms.</p>
	<p>3. Savivaldybių <i>ex-ante</i> ir <i>ex-post</i> fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimas</p> <p>Pateiksime 2025 m. faktinį (<i>ex-post</i>) ir 2026 m. išankstinį (<i>ex-ante</i>) fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimą pagal savivaldybių biudžetų duomenis.</p>
	<p>4. 2026–2029 m. ekonominės raidos scenarijaus išvada (2026 m. rugsėjis)</p> <p>Įvertinsime Finansų ministerijos parengtą ir viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų ir parengsime išvadą dėl jo tvirtinimo ar netvirtinimo bei pateiksime savo makroekonominės prognozes.</p>
	<p>5. 2027–2029 m. valdžios sektoriaus biudžetų projektų vertinimas</p> <p>Pateiksime išvadą dėl biudžetų rodiklių atitikties fiskalinės drausmės taisyklei. Išvadoje bus: valdžios sektoriaus biudžetų projektų rodiklių vertinimas fiskalinės drausmės taisyklės laikymosi aspektu, valdžios sektoriaus pajamų, išlaidų, skolos projekcijos, fiskalinės politikos krypties vertinimas.</p>
	<p>6. Ekonominės raidos scenarijaus ir valdžios sektoriaus finansų projekcijų paklaidų vertinimas</p> <p>Įvertinsime Finansų ministerijos rengiamo ekonominės raidos scenarijaus ir valdžios sektoriaus finansų projekcijų paklaidas ir nustatysime, ar šios paklaidos darė didelį poveikį ekonominės raidos scenarijaus projekcijai bei valdžios sektoriaus finansų projekcijai.</p>

IV. SKYRIUS

VERTINIMAI IR KITI DARBAI

Kiekvienais metais savo veiklos plane numatome ne tik auditus, kuriuos atlikdami įgyvendiname įstatymais ar kitais teisės aktais pavestus uždavinius, bet ir vertinimus, kitus darbus, kuriais siekiame prisidėti prie parlamentinės kontrolės vykdymo, audito sistemos šalyje stiprinimo ir nepriklausomo, įrodymais grįsto visuomenės informavimo apie Vyriausybės ir viešojo sektoriaus organizacijų veiklos efektyvumą ir atskaitingumą.

8 lentelė

	Vertinimas
Vertinimai	<p>1. Pasirengimas saulės ir vėjo jėgainių, energijos kaupimo įrenginių atliekų utilizavimui Lietuva siekia iki 2030 m. apsirūpinti vietine elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI). Dėl spartėjančios AEI plėtros reikšmingai didėja saulės, vėjo ir energijos kaupimo įrenginių kiekis, o ateityje susidarys didelės apimties jų atliekos. Šių įrenginių veikimo laikas yra ilgas, tačiau būtina jau dabar imtis priemonių, kad pasibaigus jų eksploatacijai būtų užtikrintas veiksmingas atliekų tvarkymas ir gaminantys vartotojai ateityje nepatirtų papildomų iššūkių.</p> <p>Vertinsime, ar kuriamos prielaidos didelės apimties AEI atliekų perdirbimui ir pakartotiniam panaudojimui, vadovaujantis žiedinės ekonomikos principais. Taip pat bus analizuojamas Gamintojo atsakomybės principo taikymas, pajamų iš mokesčio už aplinkos teršimą panaudojimo kontrolė bei tarpinstitucinis bendradarbiavimo veiksmingumas.</p>
Kiti darbai	<p>Apžvalgos</p> <p>1. Viešojo administravimo darbuotojų ir darbo užmokesčio pokyčių apžvalga</p> <p>2024 m. pradėta viešojo valdymo pertvarka siekiama sukurti konkurencingą ir tolygią darbo užmokesčio sistemą bei suteikti vadovams daugiau sprendimų laisvės, leidžiančios pačioms įstaigoms formuoti jų poreikius atitinkančią atlygio struktūrą, pritraukti reikalingos kompetencijos specialistų, išlaikyti esamus darbuotojus ir stiprinti jų motyvaciją siekti geresnių veiklos rezultatų.</p> <p>Valstybės kontrolės 2025 m. atlikta apžvalga atskleidė, kad vidutinis bruto darbo užmokestis viešojo administravimo institucijose padidėjo apie 10 proc., sumažėjo atlygio skirtumai tarp institucijų, o darbuotojų skaičius iš esmės nekito (augimas apie 1 proc.). Taip pat nustatyta, kad dalis įstaigų nesinaudojo galimybe lanksčiau valdyti joms skirtą darbo užmokesčio fondą.</p> <p>Siekiant įvertinti, ar šie pokyčiai yra tvarūs ir ar jie atspindi kryptingus institucijų valdymo sprendimus, apžvalgos tikslas – nustatyti, kaip po 2024 m. pradėtos pertvarkos keičiasi viešojo administravimo institucijų žmogiškųjų išteklių valdymo praktika, įskaitant darbuotojų skaičiaus, darbo užmokesčio ir darbuotojų sudėties pokyčius.</p> <p>2. Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo eigos apžvalga (2026 m. balandis)</p> <p>3. Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo eigos apžvalga (2026 m. liepa)</p> <p>Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas (EGADP), kuriam skirta 3,849 mlrd. Eur, turi būti įgyvendintas iki 2026 m. rugpjūčio 31 d., o lėšų išmokėjimai – atlikti iki 2026 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija ragina Lietuvą racionalizuoti planą ir spartinti jo įgyvendinimą, atkreipdama dėmesį į fragmentišką institucijų</p>

Kiti darbai**Apžvalgos**

bendradarbiavimą, kuris lėtina pažangą. 2025 m. spalio 8 d. Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai Nr. COM(2025)637 pažymima, kad Lietuva patenka į šalių grupę, kurioje EGADP lėšų išmokėjimai sudaro vos kiek daugiau nei 30 proc. skirtos sumos. Todėl 2026 m. ypač svarbu veiksmingai valdyti rizikas, spartinti reformas ir investicijas bei užtikrinti, kad numatyti tikslai būtų pasiekti laiku. Tai būtina siekiant sustiprinti šalies ekonominį atsparumą, socialines iniciatyvas ir žaliąją pertvarką.

Atliksime analitines duomenų apžvalgas apie plano „Naujos kartos Lietuva“ reformų ir investicijų įgyvendinimo eigą, finansavimo informaciją, rodiklių pasiekimus ir rizikas, galinčias turėti įtakos numatytų tikslų įgyvendinimui laiku.

Peržiūrų ataskaitos

4. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų 2024–2025 m. atliktų auditų išorinė peržiūra

5. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų 2025–2026 m. atliktų auditų išorinė peržiūra

Kasmet atliekame savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų atliktų auditų išorinę peržiūrą, siekdami įvertinti, ar jų auditai atlikti vadovaujantis tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais ir kitų auditų reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitos

6. Valstybinių auditų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną (2026 m. kovo mėn.)

7. Valstybinių auditų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną (2026 m. rugsėjo mėn.)

Siekdami didesnio auditų poveikio stebime, kad auditų rekomendacijos būtų įgyvendintos laiku ir tokia apimtimi, kaip buvo sutarta su audituojamais subjektais, atveriamo stebėsenos duomenis visuomenei, kasmet pavasarį ir rudenį teikiame ataskaitas Seimo Audito komitetui.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Įgyvendindama aukščiausiosios audito ir fiskalinės institucijos misiją, Valstybės kontrolė aktyviai plėtoja tarptautinį bendradarbiavimą su užsienio šalių aukščiausiosiomis audito institucijomis (AAI) ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis. Tarptautiniai profesiniai ryšiai leidžia stiprinti audito ir fiskalinės valdysenos kompetencijas, lyginti nacionalinę praktiką su kitų šalių patirtimi bei prisidėti prie bendrų ES ir tarptautinių iniciatyvų. Bendri kelių šalių auditai atveria galimybę pamatyti sisteminės regiono problemas ir į Lietuvos problemas pažvelgti iš kitos perspektyvos.

2026 metais pristatysime trijų tarptautinių rezultatų auditus:

- ✓ **Dirbtinio intelekto valdymo viešajame sektoriuje.** 2025 m. gegužę baigto [audito](#) metu buvo vertintas pasirengimas pritaikyti dirbtinį intelektą (technologinę infrastruktūrą, duomenų brandą ir žmogiškąjį kapitalą) ir jo teisinis reguliavimas, dirbtinio intelekto projektų įgyvendinimas viešajame sektoriuje. Šis auditas prisidėjo prie Izraelio AAI inicijuoto tarptautinio audito dėl dirbtinio intelekto naudojimo viešajame sektoriuje. Tarptautiniame audite, kuriame be Lietuvos dalyvauja dar 9 šalių¹, vertinamos šios dirbtinio intelekto sritys: nacionalinė strategija, finansavimas, infrastruktūra, skaitmeninė branda, teisinis reguliavimas, informacijos saugumas, valstybiniai projektai, žmogiškieji išteklių ir natūralios kalbos apdorojimas.

¹ Latvija, Šiaurės Makedonija, Italija, Rumunija, Lenkija, Šveicarija, Prancūzija, Slovakija, Izraelis.

- ✓ **Privalomojo bendrojo ugdymo realizavimas užsienio vaikams iš Ukrainos teritorijos.** 2025 m. gruodį baigtas užsieniečių vaikų integracijos į bendrojo ugdymo sistemą Lietuvoje auditas. Audito metu buvo vertinama, kaip valdomi iššūkiai, susiję didėjančia imigracija, užsieniečių vaikų galimybės išmokti lietuvių kalbą ir gauti švietimo pagalbą. Auditas prisidėjo prie Lenkijos AAI inicijuoto tarptautinio audito „Privalomojo bendrojo ugdymo realizavimas užsienio vaikams iš Ukrainos teritorijos“, kuriame be Lietuvos dalyvauja dar 5 šalys². 2026 m. kovą planuojamas bendro koordinuoto audito „Ukrainos vaikų teisės į išsilavinimą įgyvendinimas Europos šalių mokyklose“ grupės susitikimas Varšuvoje, Lenkijoje.
- ✓ **Aktyvaus senėjimo skatinimas.** Audito metu vertinama, ar šalyje vykdomos priemonės skatinant vyresnių žmonių socialinę įtrauktį ir gerovę ateityje. Izraelio AAI inicijuotame tarptautiniame audite visuomenės senėjimo tema be Lietuvos dalyvauja dar 8 šalys³.

2026 metais tęsime bendradarbiavimą su kitomis aukščiausiomis audito institucijomis ir atliksime du tarptautinius auditus:

Projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimas. Tai jau ketvirtasis bendras Baltijos šalių auditas, kurio metu bus vertinamas projekto eigos ir sutarčių valdymo efektyvumas. 2026 m. rudenį planuojamas projekto stebėsenos ir audito grupių susitikimas Vilniuje.

Biologinės įvairovės apsauga ir miškų atsparumo klimato kaitai didinimas. Auditas tęs anksčiau atliktus Valstybės kontrolės auditus aplinkosaugos ir klimato kaitos srityje ir prisidės prie bendrų daugeliui šalių būdingų problemų nustatymo ir sprendimo. Jis taip pat bus Lenkijos AAI inicijuoto tarptautinio audito „Miškų valdymo pritaikymas klimato kaitai“ dalis, kuriame dalyvauti pakviestos Bulgarija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija.

Įgyvendindama tarptautinio bendradarbiavimo prioritetus, Valstybės kontrolė 2026 m. planuoja aktyviai dalyvauti tarptautiniuose susitikimuose, skirtuose gynybos sritys auditų ir fiskalinės valdysenos profesiniam dialogui, audito metodikų plėtrai ir bendrų iniciatyvų įgyvendinimui.

Kompetencijų stiprinimas nacionalinio saugumo ir gynybos srityje: 2026 m. I pusm. numatomi dvišaliai susitikimai su Vokietijos Federalinių audito rūmų atstovais, siekiant stiprinti gynybos auditų profesinės žinias ir dalintis patirtimi, bei NATO Tarptautinės auditorių tarybos ir NATO šalių aukščiausiųjų audito institucijų susitikimas Briuselyje, Belgijoje.

Fiskalinės institucijos kompetencijų stiprinimas: Tęsimas bendradarbiavimas su „Cambridge Econometrics“, vystant ekonometrijos modelį. Integruotas makroekonominis fiskalinis modelis pagerins ne tik institucijos ekonominės analizės galimybes ir darbuotojų analitines kompetencijas, bet ir rengiamų produktų kokybę. 2026 m. pavasarį numatomi EBPO ir aukščiausiųjų audito institucijų vadovų bei 18-asis EBPO parlamentinių biudžeto pareigūnų ir nepriklausomų fiskalinių institucijų tinklo susitikimai Paryžiuje, Prancūzijoje.

Dalyvavimas šiuose renginiuose ir susitikimuose sudarys sąlygas Valstybės kontrolei stiprinti profesinius ryšius, prisidėti prie tarptautinių audito ir fiskalinės valdysenos iniciatyvų, keistis gerąja praktika ir užtikrinti, kad Valstybės kontrolės atliekami auditai ir vertinimai būtų grindžiami pažangiausia tarptautine patirtimi.

² Lenkija, Čekija, Slovakija, Vokietija (Heseno žemės), Ukraina.

³ Izraelis, Lenkija, Slovakija, Šiaurės Makedonija, Portugalija, Malta, Paragvajus, Albanija.

V. SKYRIUS

STEBIMOS RIZIKOS

Vykdydami 2026 m. veiklos planą esame pasiruošę, atsiradus neteisėto ir neefektyvaus valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo rizikai, peržiūrėti suplanuotus darbus. Nuolatinė viešojo sektoriaus stebėseną leidžia mums įvardyti rizikas, kurių netinkamas valdymas gali lemti neigiamas pasekmes. Todėl siekiame atkreipti dėmesį ne tik į auditus ir vertinimus, įtrauktus į 2026 m. veiklos planą, bet ir į:

- ✓ **Reformų ir strateginių projektų valdymą.** Lietuvoje nuolat vyksta viešojo sektoriaus pokyčiai, tačiau pertvarkos neretai pradedamos neturint aiškaus veiksmų plano ar išsamios analizės. Ne visada matuojama įgyvendinimo pažanga, neintegruojamas procesų valdymas. Viešasis sektorius susiduria su kompetencijų trūkumu, reikalingu pokyčiams įgyvendinti ir strateginiams projektams valdyti. Dėl to ne tik nepavyksta pasiekti laukiamų rezultatų, bet gali mažėti visuomenės pasitikėjimas valstybės institucijomis. Gyventojų, pasitikinčių valstybės institucijomis, dalis 2020–2024 m. laikotarpiu reikšmingai nekito ir siekia 67 proc., todėl dar nepriartėta prie 2025 m. siektinos 75 proc. vertės. Itin svarbu užtikrinti tinkamą pasirengimą pertvarkoms ir strateginių projektų įgyvendinimui, taikyti projekcinio valdymo principus ir stiprinti valstybės tarnautojų kompetencijas, kad reformos ir kiti strateginiai projektai būtų įgyvendinami nuosekliai, tvariai ir efektyviai. Lietuvos nacionalinėje reformų darbotvarkėje „Naujos kartos Lietuva“ suplanuotos 28 reformos ir kitos investicijos, kurioms įgyvendinti numatyta 3,85 mlrd. Eur. Tinkamai įgyvendintos reformos turėtų prisidėti prie reikšmingų pokyčių švietimo, sveikatos, žaliosios pertvarkos, skaitmeninės transformacijos, inovacijų ir mokslo srityse, taip pat prie viešojo sektoriaus pertvarkos ir socialinės apsaugos, o tai stiprintų visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis.
- ✓ **Tvarią regionų plėtrą.** Regionų atskirtis Lietuvoje nemažėja. Vidutinio BVP vienam gyventojui nuokrypis regionuose, palyginti su šalies BVP vienam gyventojui, padidėjo nuo 29,3 iki 33,1 proc., nors iki 2025 m. siekta jį sumažinti iki 25,4, o 2030 m. – iki 19,8 proc. EBPO 2025 m. ataskaitoje pabrėžiama, kad ribota infrastruktūra, nepakankamas finansavimas ir demografiniai pokyčiai – gyventojų mažėjimas ir senėjimas – riboja kokybiškų paslaugų prieinamumą ir regionų ekonominį potencialą. ES institucijos taip pat atkreipia dėmesį į šią problemą: ES Taryba 2023–2024 m. ataskaitose ragino Lietuvą konsoliduoti išteklius ir gerinti savivaldybių bendradarbiavimą teikiant viešąsias paslaugas, o Europos Komisija 2025 m. rekomendavo stiprinti regionų socialinį ir ekonominį atsparumą bei tobulinti teisinę ir institucinę sistemą, skatinant savivaldybes bendradarbiauti viešųjų paslaugų teikimo ir vietos klasterių plėtojimo srityse. Siekiant tvaraus ir subalansuoto Lietuvos teritorijos vystymo ir regionų atskirties mažinimo 2022–2030 m. Regionų plėtros programos priemonėms numatyta skirti 1,6 mlrd. Eur. Todėl būtina tobulinti šios programos valdymą, stiprinti savivaldybių kompetencijas ir sudaryti teises, institucines ir finansines sąlygas bendrai savivaldybių veiklai ne tik šios programos ribose.
- ✓ **Pajamų nelygybės, skurdo ir socialinės atskirties mažinimą.** Lietuvos pajamų nelygybė, palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis, ilgą laiką išlieka stabiliai aukšta ir nerodo mažėjimo tendencijos. 2024 m. duomenimis, turtingiausių 20 proc. gyventojų pajamos buvo 6,6 karto didesnės nei skurdžiausių 20 proc. (2022 ir 2023 m. šis rodiklis buvo 6,4 karto didesnės). Skurdo rizikos lygis 2024 m. siekė 21,5 proc., t. y. 0,9 proc. punkto daugiau nei 2023 m. Europos Komisija 2025 m. semestro ataskaitoje pažymi būtinybę Lietuvoje spręsti pajamų nelygybės, skurdo ir socialinės atskirties problemas: didinti socialinės apsaugos sistemos aprėptį, adekvatumą ir veiksmingumą; tikslingiau paskirstyti socialinės apsaugos išlaidas, kad jos pasiektų

pažeidžiamiausius asmenis, ypač grupes, kurioms labiausiai grėstų skurdas; gerinti mokesčių sistemos struktūrą, socialinio būsto prieinamumą ir jo kokybę, didinti senatvės pensijų adekvatumą, kartu užtikrinant pensijų sistemos tvarumą. Siekiant efektyviai spręsti nelygybės ir socialinės atskirties problemas būtina, kad planuojamos ir įgyvendinamos priemonės būtų orientuotos į sisteminius sprendimus, atsižvelgtų į esamas socialines problemas ir užtikrintų ilgalaikį poveikį.

- ✓ **Racionalų valstybės nekilnojamojo turto valdymą.** Svarbu, kad valstybė turėtų tiek nekilnojamojo turto, kiek reikia jos funkcijoms vykdyti, ir kad šis turtas būtų valdomas teisėtai ir efektyviai. Šiuo metu valstybė valdo 25,7 tūkst. nekilnojamojo turto objektų, kurių bendras plotas sudaro 9,02 mln. kv. metrų, juos administruoja 401 turto valdytojas. Šio turto išlaikymas kasmet kainuoja ne mažiau kaip 300 mln. Eur. Centralizuotas administracinės paskirties nekilnojamojo turto valdymas turi užtikrinti spartesnį perteklinio turto atsisakymą ir efektyvesnį esamo turto panaudojimą. Valstybės institucijos turėtų būti skatinamos mažinti naudojamą nekilnojamojo turto plotą, o VĮ Turto bankas – nustatyti prioritetinius didžiausią grąžą generuojančius turto atnaujinimo projektus ir juos vykdyti laiku bei neviršijant numatyto biudžeto. Dėl likusio gyvenamosios, mokslo, gydymo ir kt. paskirties turto valdymo perspektyvos sprendimų vis dar nėra priimta. Svarbu priimti pagrįstus sprendimus dėl šio turto valdymo, atnaujinimo ar atsisakymo, mažinti jo priežiūros sąnaudas ir užtikrinti, kad valstybė valdytų tik tiek turto, kiek būtina jos funkcijoms vykdyti. Siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą, viešasis sektorius turi imtis aktyviai didinti viešųjų pastatų energijos efektyvumą.
- ✓ **Efektyvų gynybos biudžeto valdymą.** Siekiant užtikrinti tinkamą pasirengimą reaguoti į kylančias grėsmes, buvo nustatyti valstybės saugumo stiprinimo prioritetai, o jiems pasiekti sparčiai didinamas gynybos finansavimas. 2024 m. įsteigtas Valstybės gynybos fondas. Gynybai skiriami valstybės biudžeto asignavimai 2021–2025 m. laikotarpiu išaugo tris kartus: nuo 1 109,3 mln. iki 3 349,0 mln. Eur. Siekiant dar sparčiau didinti gynybos pajėgumus, numatoma 2026–2030 m. gynybos finansavimą didinti iki 5–6 proc. BVP. Svarbu, kad sparčiai augantis gynybos biudžetas būtų valdomas teisėtai ir efektyviai, užtikrinant sklandų valstybės saugumo stiprinimo prioritetų įgyvendinimą.
- ✓ **Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTEP) sistemos efektyvumo didinimą.** MTEP potencialo stiprinimas – viena svarbiausių šalies pažangos kryptių. Lietuva 2024 m. Europos inovacijų švieslentėje užėmė 18 vietą ir turi galimybių pasivyti bei pranokti panašaus išsivystymo šalis, įgyvendinant 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano tikslus: siekti darnaus, mokslo žiniomis ir pažangiomis technologijomis grindžiamo ekonomikos augimo bei didinti tarptautinį konkurencingumą. Siekiant toliau skatinti pažangių technologijų diegimą ir aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimą, svarbu nuosekliai didinti MTEP sistemos efektyvumą. Ypatingą reikšmę šiame procese turi Lietuvos mokslo taryba, kurios 2025 m. biudžeto asignavimai sudarė 67,6 mln. Eur. Jos veikla svarbi inovacijų skatinimui, tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimui ir talentų pritraukimui. Inovatyviausių projektų plėtra, ilgainiui stiprinanti šalies mokslinį potencialą bei tarptautinį konkurencingumą, ypač priklauso nuo skaidrių, tarptautinius standartus atitinkančių projektų atrankos procesų ir veiksmingo valdymo.
- ✓ **Imigracijos valdymą.** Kasmet sparčiai augo Lietuvoje gyvenančių užsieniečių skaičius: nuo 100,2 tūkst. 2022 m. iki beveik 221,8 tūkst. 2024 m. pradžioje. Nuo 2024 m. liepos mėn. sugriežtinus imigracijos taisykles, šalyje gyvenančių užsieniečių skaičius ėmė mažėti – 2025 m. pradžioje gyveno 217,9 tūkst. (1,74 proc. mažiau nei 2024 m.) ir sudarė 7,54 proc. bendros gyventojų skaičiaus dalies. 2024 m. imigravo 32,8 tūkst. užsieniečių (palyginti su 2023 m. duomenimis, atvykstančių užsieniečių sumažėjo 33,2 proc. (2023 m. – 49,1 tūkst.)). Nuo 2022 m. vasario 24 d. Lietuvoje užregistruota 99,4 tūkst. karo pabėgėlių iš Ukrainos ir jų šeimos narių. Tolygiai mažėja Baltarusijos ir Rusijos piliečių skaičius, bet daugėja migrantų iš Uzbekistano, Indijos ir Pakistano. Šie pokyčiai atskleidžia kintančias imigracijos tendencijas Lietuvoje, todėl migracijos valdymas turi

būti lankstus ir gebėti prisitaikyti prie besikeičiančios situacijos. Subalansuotas imigracijos srautų valdymas yra svarbus veiksnys vertinant grėsmes nacionaliniam saugumui ir užtikrinant darbo jėgos pritraukimą, atitinkantį valstybės poreikius. 2024 m. Europos Sąjungos Migracijos ir prieglobsčio pakto tinkamas įgyvendinimas ypač svarbus atnaujinus Lietuvos migracijos politikos kryptis. Remiantis jomis bus priimami sprendimai dėl darbo imigracijos srautų reguliavimo, efektyvių prieglobsčio procedūrų ir priėmimo sąlygų užtikrinimo, užsieniečių integracijos sistemos plėtros bei neteisėtos migracijos kontrolės ir prevencijos stiprinimo.

- ✓ **Šešėlinę ekonomiką ir pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį mažinančių priemonių veiksmingumas.** Europos Komisija, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir Pasaulio banko mokesčių ekspertai pabrėžia šešėlinės ekonomikos masto problemą Lietuvoje ir ragina mažinti pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį, dėl kurio šalis praranda reikšmingas valstybės biudžeto pajamas (2022 m. buvo apskaičiuota 966 mln. Eur). 2021 m. patvirtintas Šešėlinę ekonomiką ir pridėtinės vertės mokesčio atotrūkį mažinančių veiksmų planas, kuriuo siekiama, kad iki 2030 m. PVM atotrūkis būtų sumažintas iki ES vidurkio – 10 proc. Didžiausią plano dalį – apie 40 proc. – sudaro priemonės, skirtos skaitmenizuotai duomenų analizei, pabrėžiant tarpinstitucinio bendradarbiavimo svarbą. Be to, „Naujos kartos Lietuva“ plane numatytais struktūrinėmis reformomis siekiama pagerinti mokesčių prievolių vykdymą rizikinguose sektoriuose, didinti atsiskaitymų skaidrumą, modernizuoti Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir Muitinėje vykdomus duomenų gavimo, analizės ir sprendimų priėmimo procesus. Atsiskaitymai grynaisiais pinigais yra viena iš prielaidų vykdyti neskaidrią ekonominę veiklą. Planuojami šių atsiskaitymų ribojimų pokyčiai turi būti pagrįsti ir derinami su kitomis šešėlinės ekonomikos mažinimo priemonėmis. Sėkmingam rezultatų pasiekimui svarbu, kad atsakingų institucijų veikla būtų tikslingai nukreipta į rizikingiausias sritis, jas identifikuojant analizės instrumentų ir rizikingumo vertinimo priemonių pagrindu, o tarpinstitucinis bendradarbiavimas užtikrintų, kad laiku būtų keičiamasi duomenimis ir veiksmai būtų koordinuojami.
- ✓ **Medijų ir informacinio raštingumo ugdymą Lietuvoje.** Sudėtinga geopolitinė situacija skatina atkreipti dėmesį į informacinio saugumo situaciją Europoje. Įvairiose šalyse stiprėjant radikalizmui ir populizmui, žiniasklaidos priemonėse ir kitose medijose plintant melagingai informacijai ir vis didėjant visuomenės įsitraukimui į socialinius tinklus, būtina stiprinti medijų ir informacinį raštingumą bei kritinį mąstymą, kad būtų užtikrintas visuomenės atsparumas dezinformacijai skaitmeninėje erdvėje, mažinamos grėsmės demokratijai ir šalies nepriklausomybei.
2017–2021 m. visuomenės informavimo priemonių naudojimo raštingumo lygis Lietuvoje padidėjo nuo 37,8 iki 48,7 proc. Didėja ir visuomenės dalis, gebanti atpažinti vykdomas informacines atakas ir klaidinančią informaciją, – 2025 m. siektina reikšmė (60 proc.) jau pasiekta. Vis dėlto, norint kurti socialiai atsakingą, sąmoningą, pilietiškai aktyvią ir dezinformacijai atsparią visuomenę, būtina kelti medijų ir informacinio raštingumo lygį visose tikslinėse grupėse. 2025 m. VSD parengtame „Grėsmių nacionaliniam saugumui vertinime“ teigiama, kad Rusija siekia diskredituoti Lietuvą aktyviai vykdydama konfrontacinę informacinę politiką. Nors absoliuti dauguma Lietuvos visuomenės Rusiją vertina kaip grėsmę nacionaliniam saugumui, dalis gyventojų pritaria agresyviai šios šalies vidaus ir užsienio politikai. Šios prorusiškos politinės nuostatos vertintinos kaip vidinis valstybės pažeidžiamumas.
- ✓ **Viešojo administravimo efektyvumo gerinimas.** Vidaus reikalų ministerijos 2025 m. paskelbtais duomenimis, dauguma gyventojų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbą vertina teigiamai (2024 m. – 60 proc.), tačiau susirūpinimą kelia tai, kad didėja neigiamai vertinančių asmenų dalis (2018 m. buvo 18 proc., 2024 m. – 29 proc.). Viešasis administravimas turi užtikrinti, kad institucijos veiktų efektyviau ir visi gyventojai, verslas gautų kokybiškas ir laiku teikiamas paslaugas. Todėl vykdomomis pertvarkomis orientuojamasi į racionalų valstybės ir savivaldybių institucijų funkcijų paskirstymą, administracinių ir viešųjų paslaugų kokybės ir procesų sklandumo didinimą, nuoseklų

skaitmeninių sprendimų diegimą bei administracinės naštos mažinimą. Viešajame sektoriuje 2021-2024 m. 351,5 mln. Eur panaudota informacinių technologijų įsigijimui, jų palaikymui ir tai turi reikšmingai padidinti kokybiškų duomenų prieinamumą, jų panaudojimą institucijoms priimant duomenimis grįstus sprendimus, pagerinti administracinių ir viešųjų paslaugų skaitmenizavimo brandą. Taip pat svarbu užtikrinti, kad paslaugų teikimo mechanizmai, įskaitant vieno langelio principą, veiktų veiksmingai, suteikdami gyventojams galimybę tvarkyti reikalus vienoje vietoje – patogiai, greitai ir sklandžiai. Tinkamai įgyvendinti pokyčiai mažintų administracinę naštą ir didintų gyventojų pasitikėjimą valstybės ir savivaldybių institucijomis.

Visus metus stebėdami pokyčius šiose srityse ir atsižvelgę į pasikeitusias aplinkybes būsime pasiruošę peržiūrėti 2026 m. veiklos planą ir svarstyti galimybę įtraukti naujus auditus ar vertinimus. Tai leis kurti didžiausią pridėtinę vertę visuomenei ir inicijuoti šiuo metu svarbiausius viešojo sektoriaus pokyčius.

Finansinių auditų objektų aprašymai

1. Nacionalinis metinių ataskaitų rinkinys

Nacionalinį metinių ataskaitų rinkinį sudaro valstybės viešojo sektoriaus subjektų, visų savivaldybių viešojo sektoriaus subjektų, valstybės socialinių fondų, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir Pensijų anuitetų fondo į vieną viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinį konsoliduoti duomenys apie finansinę būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus. Nuo 2026 metų valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus subjektų grupes sudaro ne tik valstybės ir savivaldybių viešojo sektoriaus subjektai, bet ir valstybės ir savivaldybių kontroliuojami pelno siekiantys subjektai.

Kartu su nacionaliniu metinių ataskaitų rinkiniu teikiami savivaldybių biudžetų vykdymo duomenys ir informacija apie valstybės skolą.

2. Valstybės metinių ataskaitų rinkinys

Valstybės metinių ataskaitų rinkinį sudaro valstybės pažangos ataskaita, valstybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir valstybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

Valstybės pažangos ataskaita apima Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pranešimą, informaciją apie artimiausio laikotarpio Vyriausybės veiklos prioritetus, Valstybės pažangos strategijoje nustatytą valstybės vystymosi kryptį ir jų vertinimo rodiklių reikšmių, Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų valstybės veiklos srityse siekiamų pagrindinių pažangos uždavinių ir jų vertinimo rodiklių, kurie nustatyti Nacionaliniame pažangos plane, reikšmių, Vyriausybės programoje nustatytą valstybės veiklos gairių ir jų vertinimo rodiklių reikšmių pasiekimą atitinkamais finansiniais metais ir kitą susijusią informaciją pagal valstybės veiklos sritis.

Viešojo sektoriaus subjektų grupę, kai rengiamas valstybės metinių ataskaitų rinkinys, sudaro visi (iki 500) valstybės viešojo sektoriaus subjektai. Nuo 2026 metų viešojo sektoriaus subjektų grupę, kai rengiamas valstybės metinių ataskaitų rinkinys, sudaro ir valstybės kontroliuojami pelno siekiantys subjektai.

3. Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinys

Privalomojo sveikatos draudimo fondas – tai išteklių fondas, skirtas įstatyme nustatytais pagrindais ir sąlygomis kompensuoti privalomuoju sveikatos draudimu apdraustų asmenų sveikatos priežiūrą.

Fondo metinių ataskaitų rinkinį rengia Valstybinė ligonių kasa.

4. Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinys

Valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį sudaro Valstybinio socialinio draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinys, Garantinio fondo metinių ataskaitų rinkinys ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinys.

Valstybinis socialinio draudimo fondas – tai išteklių fondas, skirtas pensijų, ligos, motinystės, nedarbo ir nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniam draudimui finansuoti, valdyti ir administruoti. Fondo metinių ataskaitų rinkinys sudarytas iš Valstybinio socialinio fondo valdybos ir teritorinių skyrių ataskaitų duomenų.

Garantinis fondas – išteklių fondas, skirtas užtikrinti garantijas darbuotojams (jiems skiriant ir mokant išmokas) jų darbdaviui tapus nemokiam. Šio fondo pinigais kompensuojamos Užimtumo įstatyme numatytos išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims, subsidija darbo užmokesčiui, Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ar karantiną, taip pat gali būti finansuojamos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.

Ilgalaikio darbo išmokų fondas – išteklių fondas, skirtas asmenų papildomoms finansinėms garantijoms užtikrinti mokant ilgalaikio darbo išmokas tais atvejais, kai asmenų darbo santykiai pagal nutraukiamą darbo sutartį su Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje esančiu darbdaviu atleidimo iš darbo dieną nepertraukiamai tęsiasi daugiau negu 5 metus ir kurie yra atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės. Šio fondo pinigais gali būti finansuojamos ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.

5. Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys

Pensijų anuitetų fondas – išteklių fondas, skirtas pensijų anuitetų mokėjimo veiklai vykdyti. Pensijų anuitetų mokėtojo (Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos) veiklos tikslas yra užtikrinti pensijų anuitetų mokėjimą jų gavėjams iki gyvos galvos, siekiant jiems didžiausios naudos ir fondo asignavimus valdant skaidriai, tvariai.

6. Valstybės gynybos fondo ataskaitų rinkinys

Valstybės gynybos fondas – pinigų fondas, skirtas kaupti valstybės piniginiams ištekliams, kuriais būtų užtikrinami itin skubūs prioritetinių valstybės gynybinių pajėgumų ir civilinės saugos stiprinimo poreikiai, siekiant Valstybės gynybos fondo įstatyme nustatytų tikslų.

2026 m. planuojamų baigti atitikties auditų objektų aprašymai

1. Valstybės rezervo sudarymas, kaupimas ir tvarkymas

Valstybės rezervas – vienas valstybės saugumo garantų, skirtas civilinės saugos sistemos funkcionavimo ir nukentėjusių gyventojų būtiniesiems poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu ir jų padariniams likviduoti. Vienas Nacionalinio saugumo strategijoje nurodytų uždavinių – nustatyti tvarius valstybės rezervo kaupimo principus ir kriterijus, įdiegti inovatyvius jo administravimo sprendimus, užtikrinti reikiamą valstybės rezervo kaupimą. Sudėtinga geopolitinė situacija ir didėjanti įvairių grėsmių kilimo rizika didina šio uždavinio įgyvendinimo svarbą ir valstybės rezervo aktualumą.

Audito metu vertinsime, ar sudarytas ir sukauptas valstybės rezervas pakankamas, tinkamas ir gali būti operatyviai pasitelkiamas, siekiant užtikrinti krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos bei nukentėjusių gyventojų poreikius ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį.

2027 m. planuojamų baigti atitikties auditų objektų aprašymai

1. Projektų, finansuojamų iš valstybės biudžeto asignavimų (be ES paramos) projektiniu (atrankos) būdu, administravimas ir įgyvendinimas

Projektinio (atrankos) finansavimo būdas yra svarbi priemonė, užtikrinanti skaidrų ir tikslingą valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą. Šis būdas plačiai taikomas remiant švietimo, mokslo, kultūros, sporto, žemės ūkio ir kitų sričių iniciatyvas. 2018 m. valstybės finansinių ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai atskleidė, kad projektų atrankos ir finansavimo procesams trūko skaidrumo, objektyvumo ir kontrolės. Netinkamai parinkti vertinimo rodikliai neleido objektyviai įvertinti projektinių veiklų rezultatų, o nepakankamas šių veiklų viešinimas mažino finansavimo proceso skaidrumą.

Įgyvendinus rekomendacijas, pakeistas Strateginio valdymo įstatymas ir metodika, nustatyti bendrieji projektų rengimo ir vykdymo reikalavimai, o asignavimų valdytojai iki 2024 m. pabaigos turėjo peržiūrėti ir pagal naujas nuostatas papildyti ar parengti naujas projektų atrankos, administravimo ir finansavimo tvarkas.

Atlikus institucijų apklausą, 2025 m. šiuo būdu įgyvendinta daugiau nei 70 veiklos priemonių, kurių finansavimas viršijo 300 mln. Eur. Tinkamas projektų administravimas ir įgyvendinimas svarbus užtikrinant konkursų skaidrumą, tikslingą finansavimo skyrimą, teisėtą ir rezultatyvų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

Audito metu bus vertinama, ar projektinio (atrankos) finansavimo taikymas užtikrina pagrįstą, teisėtą ir skaidrų valstybės biudžeto pinigų naudojimą, kad būtų pasiekti strateginiai tikslai. Bus analizuojama, ar po reglamentavimo pakeitimų projektinis (atrankos) finansavimas taikomas remiantis aiškiais kriterijais ir siekiamais rezultatais, ar projektų atranka, finansavimo sutarčių sudarymas ir vykdymas užtikrina tikslingą ir teisėtą valstybės biudžeto pinigų panaudojimą ir projektinės veiklos skaidrumą.

2026 m. planuojamų baigti veiklos auditų objektų aprašymai

1. Ginkluotės ir karinės įrangos įsigijimai

Ginkluotės ir karinės įrangos įsigijimams skirti asignavimai 2025 m. sudaro 46 proc. krašto apsaugos sistemos biudžeto. Finansavimas jiems kasmet reikšmingai didėja (2024 m. panaudota 797 mln. Eur, 2025 m. skirta 1 487 mln. Eur, 2026 m. planuojama 2 505 mln. Eur). Sparčiai augantis finansavimas turi užtikrinti poreikius atitinkantį Lietuvos kariuomenės aprūpinimą modernia ginkluote, technika, karine įranga, o priimti sprendimai – sklandų naujų sistemų diegimą, eksploataciją ir aptarnavimą bei mokymų naudotis įsigyta technika poreikio patenkinimą.

Audito metu vertinsime, ar ginkluotės ir karinės įrangos įsigijimai inicijuojami pagal planavimo dokumentuose nustatytą poreikį, užtikrina strateginių tikslų pasiekimą didinant gynybos pajėgumus ir skirto finansavimo efektyvų panaudojimą. Analizuosime įsigijimų planavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir kontrolę, pasirengimą naudoti ir tinkamai prižiūrėti įsigyjamą įrangą, taip pat pramoninio bendradarbiavimo vykdymą.

2. 2021–2025 m. krašto apsaugos sistemai skirtos lėšos prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti

Auditą atlikti pavesta Lietuvos Respublikos Seimo [2025-12-23 nutarimu Nr. XV-743](#).

3. Infrastruktūros projekto įgyvendinimo Rūdninkų kariniame poligone valdymas

Rūdninkų karinio poligono infrastruktūros projektas yra strategiškai svarbus siekiant laiku turėti įrengtą priimančiosios šalies infrastruktūrą, tinkamą Vokietijos brigadai priimti. Didžiąją projekto dalį sudaro karinio miestelio vystymas, kuris vykdomas valdžios ir privataus sektoriaus partnerystės būdu. Krašto apsaugos sistemoje veikiančios Infrastruktūros valdymo agentūros duomenimis, šio projekto infrastruktūros įsigijimų 2024–2025 m. vertė sudaro 1,9 mlrd. Eur. Atsižvelgiant į projekto ir finansinę apimtį bei terminų svarbą, jo valdymas itin svarbus užtikrinant sėkmingą įgyvendinimą iki 2027 m. pabaigos.

Audito metu vertinsime, ar Rūdninkų karinio poligono infrastruktūros projekto valdymas užtikrins Vokietijos brigadai priimti reikiamos infrastruktūros sukūrimą laiku.

4. Krašto apsaugos sistemos finansų valdymas

Krašto apsaugos sistemos finansavimas kasmet auga – 2025 m. asignavimai, palyginti su 2024 m., padidėjo beveik 40 proc. Planuojami valstybės biudžeto asignavimai Krašto apsaugos ministerijai (įskaitant ES paramos lėšas, lėšas pagal Europos taikos priemonę ir iš Valstybės gynybos fondo) 2025 m. sudaro 3 349,0 mln. Eur, arba 4,04 proc. BVP.

Sparčiai didėjant gynybos finansavimui, itin svarbu užtikrinti efektyvų ir skaidrų lėšų planavimą bei valdymą. Tinkamas biudžeto planavimas, asignavimų paskirstymas ir perskirstymas, taip pat nuosekli biudžeto vykdymo stebėseną yra esminiai siekiant įgyvendinti Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programoje nustatytus prioritetus – iki 2027 m. įrengti priimančiosios šalies paramos infrastruktūrą Vokietijos brigadai priimti, suformuoti nacionalinę divizioną, kuri iki 2030 m. pasiektų visišką operacinį pajėgumą, ir įgyvendinti visuotinės gynybos principą.

Audito metu vertinsime, ar finansų valdymas yra efektyvus ir užtikrina krašto apsaugos sistemos prioritetų bei strateginių projektų įgyvendinimą, suplanuotą gynybos pajėgumų stiprinimą ir Lietuvos įsipareigojimų NATO vykdymą.

5. Švietimo pagalba mokyklose

Lietuva, orientuodamasi į Europos švietimo politikos tikslus, siekia tobulinti specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) vaikų ugdymo kokybę, laikantis lygių galimybių, prieinamumo, švietimo kokybės užtikrinimo principų. Švietimo įstatymas numato, kad mokinių, turinčių SUP, ugdymą įgyvendina visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Švietimo įstatymo pakeitimai, kurie numato, kad kiekvienam vaikui turi būti sudarytos sąlygos ugdytis artimiausioje ugdymo įstaigoje kartu su savo bendraamžiais ir mokyklos nebegalės atsisakyti priimti vaikus, turinčius SUP. Vienas pagrindinių aspektų, leidžiančių SUP vaikams sėkmingai integruotis į mokymosi procesą, yra švietimo pagalba, kuri suprantama kaip mokiniams, jų tėvams, mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

2024 m. apie 70 tūkst. (15 proc.) ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių turėjo SUP; apie 10 tūkst. (2 proc.) – negalią. 2023–2024 m. švietimo pagalbos užtikrinimui iš valstybės biudžeto skirta 300 mln. Eur.

Audito metu vertinsime, ar švietimo pagalba pakankamai prisideda prie visų SUP vaikų įtraukimo į sklandų švietimą procesą, o valstybės biudžeto asignavimai švietimo pagalbai panaudojami rezultatyviai.

6. Švietimo pokyčių planavimo ir įgyvendinimo veiksmingumas užtikrinant sąlygas mokinių pasiekimams

Mokinių pasiekimai yra vienas pagrindinių švietimo sistemos rezultatų rodiklių, turinčių ilgalaikę įtaką šalies žmogiškojo kapitalo plėtrai, socialiniam teisingumui ir ekonominiam konkurencingumui. Vienas svarbiausių valstybės vaidmenų šioje srityje – formuoti nuoseklią ir įgyvendinimui pritaikytą švietimo politiką, kuri užtikrintų tinkamas sąlygas visiems mokiniams siekti pažangos.

Pastaraisiais metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerija inicijavo esminius pokyčius – buvo priimti strateginiai sprendimai dėl ugdymo turinio atnaujinimo, mokymo priemonių aprūpinimo, pertvarkyta valstybinių brandos egzaminų (VBE) struktūra ir įvesti nauji jų vertinimo principai. Šie sprendimai turėjo būti įgyvendinami glaudžiai bendradarbiaujant su Nacionaline švietimo agentūra, kuri yra pagrindinė švietimo politikos įgyvendinimo institucija bendrojo ugdymo lygmenyje.

2025 m. VBE vertinimo komitetų priimti sprendimai prie VBE rezultatų pridėti papildomus 10 taškų išryškino pokyčių įgyvendinimo trūkumus, susijusius su bendrojo ugdymo turinio atnaujinimu, mokymo priemonių prieinamumu, bendrojo ugdymo pasiekimų (VBE) užduočių rengimo ir egzaminavimo procesu.

Audito metu vertinsime, ar planuojant ir įgyvendinant švietimo pokyčius užtikrinamas kokybiškas bendrasis ugdymas bei efektyvus skirtų išteklių panaudojimas.

7. Sveikatos apsaugos srities informacinių išteklių valdymas

Tinkamas sveikatos apsaugos sektoriaus informacinių išteklių valdymas yra itin svarbus siekiant sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo. Šiame sektoriuje veikiančios viešosios sveikatos priežiūros įstaigos naudoja ir kuria savo vidines informacines sistemas. Iki šiol nėra užtikrinama, kad dalis jų integruotųsi į bendrą e-Sveikatos sistemą įskaitant prisijungimą prie Išankstinės pacientų registracijos sistemos ir jos naudojimo intensyvumą. Lieka aktualios ir E.sveikatos neoptimalios greitaveikos, nepakankamo IS ir registru duomenų mainų užtikrinimo, ne visų sistemoje saugomų duomenų pasiekiamumo specialistams ir pacientams problemos. Nuo 2024 m. informacinių technologijų priežiūros ir atnaujinimų sąnaudas sveikatos priežiūros įstaigos įtraukia į skaičiuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazines kainas, todėl neefektyvus įstaigų informacinių sistemų naudojimas ir plėtra turi tiesioginę įtakos paslaugų kainai.

Audito metu vertinsime Sveikatos apsaugos ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų institucijų ir kitų įstaigų informacinių išteklių valdymą, IT valdymo procesų brandą.

8. VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų veikla ir finansų valdymas

VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos yra viena didžiausių Lietuvos ligoninių, teikiančių aukščiausio lygio sveikatos priežiūros paslaugas bei vykdančių nuolatinį pedagoginį ir mokslinį tiriamąjį darbą. Blogėjanti šios įstaigos finansinė situacija, 2025 m. didėjant patiriamams nuostoliams, kelia reikšmingas rizikas finansiniam stabilumui. Kadangi Santaros klinikų veikla yra strategiškai svarbi visos šalies sveikatos sistemai, todėl ypatingai svarbu užtikrinti šios įstaigos subalansuotą veiklą, būtiną tiek kasdienės veiklos tęstinumui, tiek ilgalaikiam tvarumui.

Pastaraisiais metais įvyko reikšmingi pokyčiai prijungiant prie Santaros klinikų kitas įstaigas – 2024 m. įsteigtas Santaros klinikų filialas Žalgirio klinika, 2025 m. – filialas Nacionalinis vėžio centras. Santaros klinikos taip pat atlieka svarbų vaidmenį valstybės pasirengime ekstremalioms situacijoms – karo grėsmėi, didelio masto nelaimėms ir epidemiologiniams protrūkiams. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės planą jose kuriami infekcinių ligų klasteriai, kurie turėtų sustiprinti visos sveikatos sistemos atsparumą.

Audito metu bus vertinama, ar VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų veiklos ir finansų valdymas sudaro prielaidas tvariai ir finansiškai subalansuotai veiklai. Bus analizuojama, ar paslaugos organizuojamos efektyviai, ištekliai naudojami racionaliai, ar valdymo sistema užtikrina veiksmingą sprendimų priėmimą, grindžiamą stebėsenos ir analizės duomenimis. Taip pat bus vertinamas pasirengimas ekstremalioms situacijoms, įskaitant karo grėsmėi ir infekcinių ligų klasterio kūrimo pažangą, jo įrengimo viešieji pirkimai bei sutarčių vykdymas.

9. Verslo inovacijų skatinimo sistema

Siekiant didinti šalies tarptautinį konkurencingumą, skatinamas mokslui imlaus verslo kūrimasis, mokslo ir verslo bendradarbiavimas, pažangiųjų technologijų ir inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida. Lietuva siekia iki 2030 m. patekti tarp 20 inovatyviausių šalių ir padidinti MTEP išlaidas verslo sektoriuje, palyginti su BVP, iki 1,3 proc. Lietuva 2023 m. pagal pasaulinį inovacijų indeksą „Global Innovation Index“ užėmė 34 vietą (2018 m. – 40 vieta). 2023 m. rodiklis dėl MTEP išlaidų verslo sektoriuje siekė 0,45 proc. (2018 m. – 0,39 proc.).

Vienas veiksmų, lemiantis sėkmingą mokslui imlaus verslo kūrimąsi ir vystymąsi, yra viešojo valdymo institucijų veiklos atvirumas, atsakingumas, efektyvus ir geros kokybės administracinių ir viešųjų paslaugų teikimas, administracinės naštos proporcingumas siekiamai naudai. 2022 m. buvo konsoliduotos inovacijų paramos agentūrų funkcijos ir įsteigta Inovacijų agentūra, siekiant užtikrinti nuoseklią, sistemingą ir aiškią pagalbos verslui sistemą, vienoje vietoje teikti verslui reikalingas paslaugas.

Audito metu vertinsime, ar verslo inovacijų skatinimo sistema suteikia pagalbą verslui ir skatina jį kurti ir diegti inovacijas.

10. Viešųjų pastatų energijos efektyvumo didinimas

Efektyvus energijos išteklių ir energijos vartojimas – vienas svarbiausių ilgalaikių ES ir Lietuvos nacionalinių tikslų. Įgyvendindama Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą Lietuva įsipareigojo savo pasirinktomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo (taupymo) priemonėmis iki 2030 m. suminiu būdu sutaupyti 39,3 TWh ir taip sumažinti metinį galutinės energijos vartojimą iki 51 TWh. Siekdamas įgyvendinti šiuos tikslus, viešasis sektorius turi imtis aktyvių veiksmų ir kasmet renovuoti ne mažiau kaip 3 proc. bendro jam priklausančių viešųjų pastatų ploto, kad jie atitiktų beveik nulinės energijos arba visiškai netaršių pastatų reikalavimus.

Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m. planuojama, kad iki 2030 m. bus atnaujinta apie 510 tūkst. m² centrinės valdžios ir apie 450 tūkst. m² savivaldybių viešųjų pastatų ploto.

Audito metu vertinsime, ar užtikrinama, kad būtų pasiekti viešųjų pastatų atnaujinimo ir energinio efektyvumo didinimo tikslai.

11. Aktyvaus senėjimo skatinimas

Aktyvus vyresnio amžiaus žmonių įsitraukimas į visuomenės gyvenimą ir darbo rinką yra būtinas siekiant užkirsti kelią ilgalaikėms ekonominėms ir socialinėms pasekmėms. Tinkamai parengtos ir įgyvendintos priemonės, orientuotos į dabartinius vyresnio amžiaus gyventojus, kartu su ilgalaikiais planais, skirtais būsimosioms kartoms, yra esminės siekiant užtikrinti visų kartų gerovę. Investicijos į vyresnio amžiaus žmonių socialinę įtrauktį gali padėti išvengti ateityje kylančių problemų, susijusių su visuomenės senėjimu. Tai suteiks galimybę Lietuvai išlaikyti tvirtas socialines ir ekonomines struktūras, kuriant aplinką, kurioje vyresnio amžiaus žmonės bus vertinami kaip aktyvūs visuomenės nariai.

Aktyvaus senėjimo skatinimas Lietuvoje itin aktualus atsižvelgiant į sparčiai kintančią demografinę situaciją. EBPO duomenimis, 65 metų ir vyresnių asmenų santykis su 15–64 metų amžiaus gyventojais beveik padvigubės: nuo 32 asmenų, kuriems 65 metai ir daugiau / 100 asmenų 2022 m. iki beveik 60 asmenų 2050 metais. Vyresnio amžiaus darbuotojų (55–64 metų) dalis dirbančiųjų populiacijoje turėtų išaugti nuo 23 proc. 2022 m. iki 26 proc. 2050 m.

Audito metu vertinsime, ar šalyje vykdomos priemonės sprendžia vyresnių žmonių įtraukimo į darbo rinką, visuomenės gyvenimą ir vienišumo mažinimo problemas, ar ilgalaikėse strategijose numatyti prioritetai dėl aktyvaus senėjimo, skatinant vyresnių žmonių socialinę įtrauktį ir gerovę ateityje. Auditas prisidės prie Izraelio AAI inicijuojamo tarptautinio audito visuomenės senėjimo tema.

2027 m. planuojamų baigti veiklos auditų objektų aprašymai

1. Lietuvos kariuomenės logistikos valdymas

Per pastaruosius penkerius metus gynybos finansavimas Lietuvoje sparčiai augo – nuo 1,8 mlrd. Eur 2020 m. iki daugiau kaip 3,3 mlrd. Eur 2025 m. Planuojama, kad artimiausiais metais asignavimai viršys 4,8 mlrd. Eur ir sudarys daugiau kaip 5 proc. BVP. Reikšminga šių lėšų dalis skiriama karinės technikos įsigijimams ir infrastruktūros plėtrai, tačiau logistikos pajėgumų stiprinimas ir procesų tobulinimas vyksta lėčiau. Logistika yra būtina kariuomenės veikimo parengties sąlyga – nuo jos priklauso tinkamas vienetų aprūpinimas, veiksmingas išteklių panaudojimas ir gynybos sistemos atsparumas.

Logistikos infrastruktūros plėtra, personalo stiprinimas ir atsargų valdymas išlieka reikšmingais iššūkiais. Nepakankamas logistikos sistemos efektyvumas gali riboti kariuomenės veikimo parengtį, tinkamą vienetų aprūpinimą ir veiksmingą išteklių panaudojimą. Šie iššūkiai ypač aktualūs dabartinėje saugumo situacijoje, kai stiprinama kariuomenės divizijos struktūra, plečiami sąjungininkų pajėgumai ir didėja priimančiosios šalies paramos poreikis. Efektyvus logistikos valdymas lemia kariuomenės pasirengimą veikti tiek taikos, tiek krizių ar karo metu, o nepakankamas koordinavimas, planavimas ar išteklių paskirstymas mažina gynybos sistemos veiksmingumą ir atsparumą.

Audito metu bus vertinama, ar Lietuvos kariuomenės logistikos valdymas užtikrina tinkamą aprūpinimą, veiksmingą išteklių panaudojimą ir kariuomenės veikimo parengtį. Bus analizuojama, ar logistikos valdymas aiškiai apibrėžtas, suderintas su kariuomenės modernizacijos planais ir užtikrina koordinuotą sprendimų priėmimą; ar logistikos procesai (tiekimas, transportas, remontas, sandėliavimas) organizuojami efektyviai, užtikrinant tinkamą aprūpinimą ir veiksmingą išteklių panaudojimą; ar atsargos, įskaitant neliečiamąsias ir strategines, valdomos efektyviai ir sudaro sąlygas kariuomenės veikimo parengčiai; ar jų apskaita ir stebėseną vykdoma patikimose informacinėse sistemose, užtikrinant duomenų tikslumą, prieinamumą ir apsaugą nuo kibernetinių grėsmių; ar logistikos personalo dydis, kompetencijos ir planavimas pakankami užtikrinti logistikos funkcijų vykdymą; ir ar taikomi vidaus kontrolės bei rizikų valdymo mechanizmai užtikrina skaidrų ir ekonomišką išteklių panaudojimą.

2. Viešojo saugumo statutinių įstaigų tarnybos formavimas ir pareigūnų aprūpinimas būtinomis jų funkcijoms atlikti priemonėmis

Viešojo saugumo statutinės įstaigos ypač svarbios užtikrinant visuomenės saugumą, viešąją tvarką ir valstybės stabilumą. Tinkamas šių tarnybų formavimas, personalo planavimas ir adekvatus pareigūnų aprūpinimas yra būtinos prielaidos veiksmingam jų funkcijų vykdymui kasdienėje veikloje. Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Viešojo saugumo tarnyba turi būti pasirengusios karo atveju integruotis į Lietuvos kariuomenės sudėtį, o Policija ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas – vykdyti jiems priskirtas specialiąsias funkcijas. Atsižvelgiant į tai, pareigūnai turi būti aprūpinti ne tik kasdienės veiklos, bet ir karinio aprūpinimo standartuose numatytais priemonėmis, reikalingomis veikti nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties metu. Pagal Viešojo sektoriaus darbuotojų registro informacinės sistemos 2025 m. kovo 26 d. duomenis, viešojo saugumo įstaigose kasmet didėja neužimtų pareigybių dalis – nuo 15 proc. 2022 m. iki 18 proc. 2024 m. 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis, viešojo saugumo įstaigose buvo įsteigtos 17 847 pareigybės, iš kurių neužimtos – 3 242. Be to, 2 565 pareigūnai turi 25 metų ir didesnį tarnybos stažą, todėl artimiausiu laikotarpiu šis skaičius gali sumažėti dar apie 15 proc.

Audito metu bus vertinama, ar nuosekliai didinami viešojo saugumo statutinių įstaigų pajėgumai. Bus analizuojama, ar finansiniai ištekliai, skirti šių įstaigų pajėgumams didinti, yra planuojami ir valdomi taip, kad atlieptų realų personalo poreikį, mažintų neužimtų pareigybių

skaičių ir užtikrintų nuoseklų pareigūnų aprūpinimo pagal kasdienės veiklos ir karinius standartus lygio augimą.

3. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų fizinės apsaugos organizavimas

Saugumo situacija pasaulyje ir regione, Lietuvoje kasmet didėjantis kylančių ekstremalių įvykių ar situacijų, keičiančių įprastą visuomenės gyvenimą, skaičius didina viešojo saugumo užtikrinimo poreikį. Seimo nutarimu 2023 m. patvirtintoje Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programoje nustatyta, kad būtina stiprinti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų fizinę apsaugą, atsižvelgiant į aktualias grėsmes. Šie objektai dažnai yra kritinės infrastruktūros komponentai, kurių sugriovimas ar pažeidimas galėtų sukelti didelių ekonominių ir socialinių pasekmių. Tinkama infrastruktūros apsauga gali sumažinti nuostolius ir padėti išvengti krizių, leidžiant greičiau atkurti normalią veiklą po incidentų ir užtikrinti gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų tęstinumą. Dalies valstybei svarbių objektų fizinę apsaugą vykdo vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigos. Už kitų objektų fizinės apsaugos organizavimą atsakingi nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovai. Svarbu, kad šių objektų fizinės apsaugos organizavimas (nustatyti reikalavimai, priežiūra ir kontrolė) užtikrintų apsaugos sistemų efektyvumą ir naudojamų apsaugos priemonių suderinamumą ir atitiktų nustatytoms grėsmėms.

Audito metu vertinsime, ar sprendimų ką būtina saugoti, kas turi saugoti ir kokio lygio apsauga reikalinga priėmimo procesas bei fizinės apsaugos organizavimo ir (ar) apsaugos paslaugų pirkimo priežiūra užtikrina tinkamą nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų fizinę apsaugą.

4. Neformaliojo vaikų švietimo sistema

Neformalusis vaikų švietimas (NVŠ) – svarbi švietimo sistemos dalis, padedanti visapusiškai ugdyti vaikų gebėjimus, kūrybiškumą, socialinius ir emocinius įgūdžius, skatinti jų saviraišką. NVŠ paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, ugdymosi ir saviraiškos poreikius, sudarant sąlygas tapti aktyviais ir pilietiškai brandžiais visuomenės nariais. 2016 m. įvestas NVŠ krepšelis padidino švietimo paslaugų teikėjų skaičių, programų įvairovę. Valstybės finansavimas NVŠ kasmet auga – nuo 9,72 mln. Eur 2016 m. iki 25 mln. Eur 2025 m. Krepšelio dydis išlieka nekintantis ir siekia 15–25 Eur (specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems vaikams – dvigubai didesnis). Tikslinio finansavimo programose dalyvauja palyginti nedidelė dalis vaikų: 2024 m. – apie 31,1 proc. (2023 m. – 27,5 proc.), specialiuosius ugdymosi poreikius turinčių vaikų – 35,9 proc. (2023 m. – 30,7 proc.)

Neformalusis ugdymas atlieka svarbų socialinį vaidmenį – mažina švietimo ir socialinius netolygumus tarp savivaldybių, suteikia vaikams iš įvairių socialinių aplinkų galimybę tobulėti ir prasmingai leisti laisvalaikį. Kokybiškas laisvalaikio užimtumas veikia prevenciškai – padeda užkirsti kelią elgesio problemoms, emociniams sunkumams ir ankstyvam pasitraukimui iš švietimo sistemos.

Audito metu bus vertinama, ar neformaliojo vaikų švietimo sistema ir jos finansavimas yra efektyvūs ir leidžia pasiekti numatytus tikslus valstybės ir savivaldybių lygmenyje. Bus analizuojama, ar sistema užtikrina galimybes visiems vaikams, ypač turintiems specialiųjų poreikių ir augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose, gauti kokybiškas ir jų poreikius atitinkančias paslaugas, ar lėšos naudojamos efektyviai ir pagal paskirtį ir ar užtikrinama jų panaudojimo kontrolė.

5. Projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimas

„Rail Baltica“ yra didžiausias tarpvalstybinis infrastruktūros projektas Baltijos šalių istorijoje, turintis didžiulę ekonominę ir geopolitinę reikšmę. Jis ne tik integruos Lietuvą, Latviją ir Estiją į Europos greitojo geležinkelio tinklą, užtikrindamas spartesnį keleivių ir

krovinių judėjimą bei skatindamas investicijas, bet ir stiprins regiono saugumą. Projektas mažins Baltijos šalių priklausomybę nuo rytinių transporto koridorių.

Atlikus 2024 metais „Rail Baltica“ projekto vertinimą nustatyta, kad visiškai jo įgyvendinimui reikalingi papildomi 19 mlrd. Eur. Tai kelia riziką dėl projekto finansavimo užtikrinimo ir terminų laikymosi.

Baltijos šalių aukščiausiųjų audito institucijų bendro audito metu bus vertinama, ar projekto eigos ir sutarčių valdymas yra efektyvus ir pakankamas. Bus analizuojamas viešųjų pirkimų ir sutarčių valdymo efektyvumas, ankstesnių auditų rekomendacijų įgyvendinimas, priemonių pakankamumas finansavimo ir vėlavimo rizikoms mažinti.

6. Biologinės įvairovės apsauga ir miškų atsparumo klimato kaitai didinimas

Lietuvos miškai ir saugomos teritorijos reikšmingai prisideda prie klimato kaitos švelninimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo. Kadangi miškai užima daugiau nei trečdalį šalies teritorijos ir yra svarbūs nacionalinių klimato kaitos tikslų pasiekimui, jų atsparumas šios kaitos poveikiui ypač reikšmingas. Valstybės kontrolės 2022 m. atlikto audito „Lietuvos miškų išteklių apsauga“ rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja, ypač miškingumo didinimo ir biologinės įvairovės apsaugos gerinimo srityse.

2030 m. Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijoje numatytas tikslas užtikrinti, kad saugomos teritorijos sudarytų bent 30 proc. šalies teritorijos, o trečdalis jų būtų griežtai saugomos. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos 2025 m. spalio 15 d. duomenimis, bendras saugomų teritorijų plotas (rezervatai, draustiniai, parkai ir kt.) sudaro apie 18,5 proc. visos šalies teritorijos, o griežtai saugomos teritorijos (rezervatai) sudaro tik apie 0,7 proc. šalies teritorijos. Europos Komisija (EK) yra išreiškusi susirūpinimą dėl sisteminių trūkumų nustatant ir užtikrinant „Natura 2000“ teritorijų apsaugą, pabrėždama, kad Lietuva vėluoja užbaigti būtinus veiksmus dėl saugotinių teritorijų ir nenustatė pakankamai išsamių ir kiekybiškai apibrėžtų šių teritorijų apsaugos tikslų ir būtinų apsaugos priemonių.

Audito metu vertinsime, ar Lietuvos miškų ir saugomų teritorijų valdymas užtikrina ES biologinės įvairovės tikslų įgyvendinimą ir atsparių miškų kūrimą, atsižvelgiant į klimato kaitos keliamus iššūkius. Bus analizuojama, ar užtikrinamas balansas tarp miškų apsaugos funkcijų ir ūkinės veiklos, kaip įgyvendinama ES biologinės įvairovės strategija ir kaip valdomi informaciniai ištekliai. Auditas taip pat prisidės prie Lenkijos AAI inicijuoto tarptautinio audito „Miškų valdymo pritaikymas klimato kaitai“.

2026